

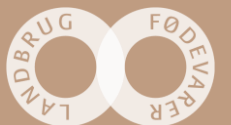
Bygholm 7. maj 2019

Christina Edstrand, SEGES

Esben Tanghus, LU

SEGES

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

Christine

Efter dødsulykke hvor Christine mistede sin forlovede: Sæt nu farten ned!

Christine har oplevet det, ingen ønsker at opleve nogensinde. Hun mistede 8. januar i år sin forlovede Svend, mens han var på arbejde i stalden. Pas nu på sikkerheden i landbruget, lyder hendes indtrængende appel.

AF Lilla Birk ub@landboungdom.dk (f. 22.39.41.61)

Dette er en fortælling om en hønsenes lugt om de dødsulykker i staldstikken, hvor en landmand mister livet under arbejde i landbruget. Når vi kommer ender en uhyre sørg og vi så vil ikke nogen!

Det er dybt tragisk, når det sker. Heldi uventet og uventet. Og det er søgende efterhåndt, hvad først svarede i staldstikken. En af dem er Christine Hansen Birkegaard, 26 år, og hun vil gerne være om den dag, hvor hun mistede sin staldede Svend. For Christine har en stærk oppejlet. Du nu på hinanden, sæt tempoet ned, når du arbejder i landbruget. Det kan det for hurtigt gå rigtig galt.

Formiddagskaffe
Lærerne Svend Nygaard, 36 år, var tidligere formand for LandboUngdom. Den 8. januar i år en heldi uventet død på bedriften i Chøjby, hvor Svend og hans forlovede Christine traskede formiddagskaffe sammen i staldhuset. Svend var sammen med staldede brugt formiddagskaffe på bytte nogle af bedriftens 200 mallesæer.

Minilæsningen er væk
Svend og Christine var på arbejde på bedriften, men kan ikke lide ham, imidlertid han går om til nogle kvæstretter for enden

Jeg sidder bare mest på trappen og kan ikke forstå hvad der er sket.

Christine Hansen Birkegaard.

af en staldker.
»Hvordan mig om, og så jeg, at minilæsningen er væk, og jeg kan se Svend gennem vinduet i stalden og ved træet, fortæller Christine.

»Jeg mødte Svend første gang for mange år siden på et dyrtur. Senere blev vi forlovet og havde planlagt bryllup, siger Christine, der i løbet af april flytter fra gården til et hus i Hilland, Foto: Sissi Berge.

for medarbejderne og for mig at være på bedriften. Men Svend havde også en teori om, at hvor det er lidt, der må der løbes. Han havde altid travlt og havde en travl hverdag. Og sådan er der nok mange landmænd, der er.

Livet skal gå videre
Nogle vil nok spørge, hvordan Christine får livet til at gå videre og så frem med sin berøring så få måneder efter. Hun har mistet sin Svend. Men hun har fået en fantastisk opbakning fra familie, venner, sin læge og en psykolog. Og så lærer hun LandboUngdom, hvor de begge var aktive medlemmer. Og når hun ser andre fra riks LandboUngdom, kalder hun, at de vil have medet til at tackle med hende.

»Lige meget hvad folk siger, gør det ikke, jeg får det mere forberedt. Jeg kan ikke få det værre, jeg vil gerne, at folk kommer til mig, siger Christine, der håber, hun kan møde andre, der også har været ude for tragedier, der mister sin hende, så de kan støtte hinanden. Der er jo også et eller andet stærk modgang.

Sådan gjorde vi
LandboUngdom har fået lov til at bringe udtrykket af artiklen med Christine Hansen Birkegaard, som også bringes i LandboUngdoms blad, der udkommer i næste uge. Vi har også talt med Christine, og hun har forudsat at være med i artiklen og har haft ordet på LandboUngdoms hjemmeside, hvor hun fortæller om sine oplevelser. Foruden at hun heller ikke tager ud og taler om sit liv, selvfølgelig ikke med et mål, men prøver at få det bedste ud af sin hverdag. I første sammen med hunden Simba, som hjælper Christine med at gå op og komme ud hver dag. Svend fik Simba som hvalp i 2017, og det følger hunden trofast med Christine videre til livet.

Totalt i chok
Blindramme, ambulance og lægehelikopter ankommer til gården. Familie, venner og andre strømmer også til.
»Jeg er totalt i chok. Jeg så det bare men på trappen og kan ikke forstå, hvad der er sket. Ingen ved præcist, hvad der er sket for Svend. Han var alene, og man vil aldrig kunne få svar på, hvordan han endte i stalden under minilæsningen. Lægen undmagelse viste, at Svend var omkommet kort tid

Da hun finder ham, kan hun se, han er bledt på hovedet. Hun råber efter hjælp, selv om hun ved, ingen kan høre hende.
Christine havde dagen tidligere talt i telefon, hvor en veninde så hun kan ikke ringe til hende. Hun må ikke hjælpe. »Mens tantebeholdt er et sådant spørgsmål, der altid spørger at være hende. Men da jeg kommer med til dem, er de ikke hjemme. Jeg cykler videre til en anden ældre dame, og vi får så ringet til hende og hun siger god, det er for en forløst fortæller Christine, der er syngende.

Stop - tænk - arbejd - pas godt på dig selv

Antallet af ulykker i landbruget skal ned. Seges lancerer her i foråret kampagnen 'Stop op - før du får fingrene i maskinen'.

AF Lilla Birk ub@landboungdom.dk (f. 22.39.41.61)

Hvordan skal vi gøre. Der er en venskab, der bliver sagt igen og igen, når man snakker om sikkerhed og arbejdsområde i

landbruget. Det går for tit lidt for stærkt.
»Men det kan ikke altid være det samme, så vi skal gå ud og vurdere risikoen. Lidt op og ned, siger Christine, der har været ude og se en medarbejder, der er kommet til skade på en maskine, som kan ikke lide ham, imidlertid han går om til nogle kvæstretter for enden

37
dødsulykker i landbruget i perioden 2012 - 2017. Kilde: Arbejdstilsynet.

»Det er ikke kun ved arbejde med maskiner, at det er vigtigt at stoppe op og vurdere risikoen. Lidt op og ned, siger Christine, der har været ude og se en medarbejder, der er kommet til skade på en maskine, som kan ikke lide ham, imidlertid han går om til nogle kvæstretter for enden

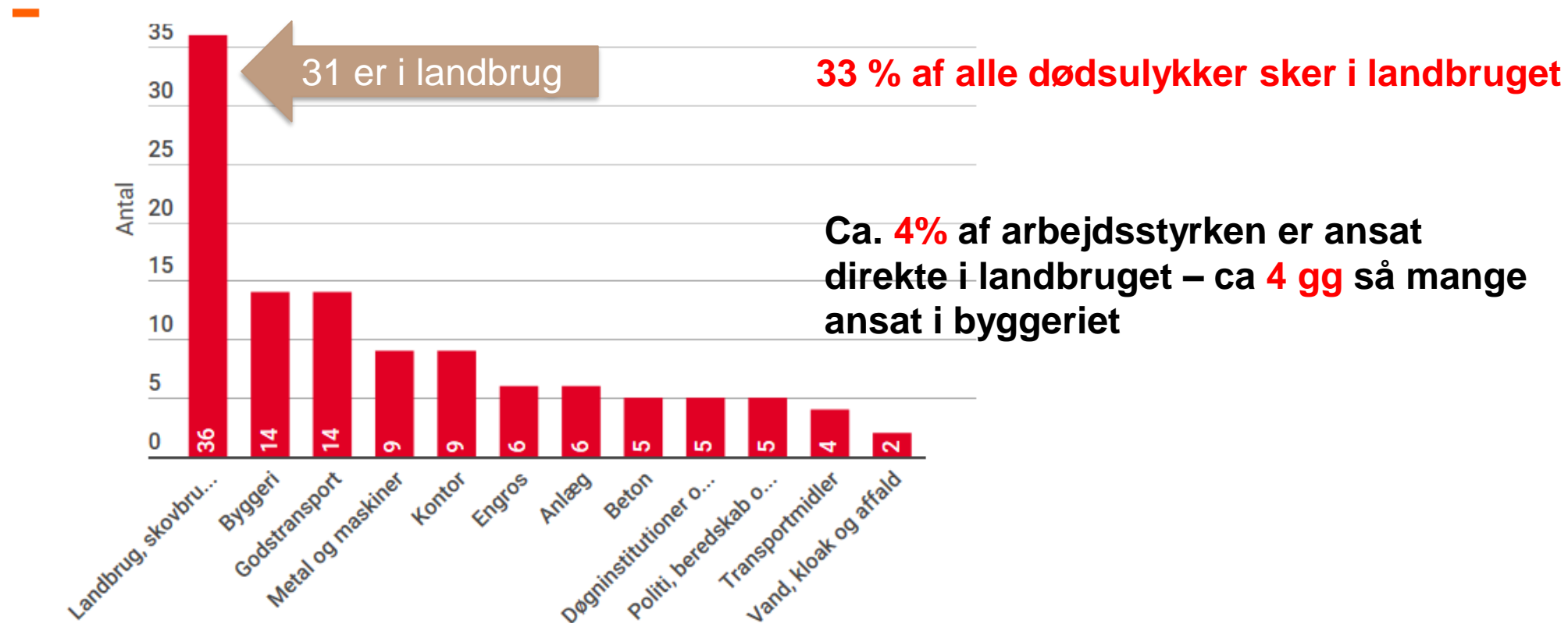
at stille sig selv inden en arbejdsopgave starter.
1. Ved jeg præcist, hvordan jeg skal udføre opgaven (= er jeg tilstrækkelig instrueret)
2. Er der en sikkerhedsmæssig risiko ved den arbejdsopgave, jeg skal udføre (= har jeg tilstrækkelig sikkerhed)
3. Har jeg hvad jeg skal bruge for at udføre opgaven sikkert (= tekniske hjælpemidler, som er nødvendige for at gøre det)
»Det har jo vist sig at være superrelevant, men vi arbejder

for medarbejderne og for mig at være på bedriften. Men Svend havde også en teori om, at hvor det er lidt, der må der løbes. Han havde altid travlt og havde en travl hverdag. Og sådan er der nok mange landmænd, der er.

»Lige meget hvad folk siger, gør det ikke, jeg får det mere forberedt. Jeg kan ikke få det værre, jeg vil gerne, at folk kommer til mig, siger Christine, der håber, hun kan møde andre, der også har været ude for tragedier, der mister sin hende, så de kan støtte hinanden. Der er jo også et eller andet stærk modgang.

Flest dødsulykker sker i landbruget

I grafikken kan du se antallet af dødsulykker opgjort i brancher i perioden 2013-2017.

Kilde: Arbejdstilsynet

Lidt statistik

Tabel 6: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på skadelidtes alder og skadens følger (alvor)

Alder	1 Dødsulykker	2 Alvorlige arbejdsulykker (=> 3 uger)	3 Øvrige arbejdsulykker (< 3 uger)	I alt
0 - 17 år	1	40	49	90
18 - 24 år	1	265	335	601
25 - 29 år		194	183	377
30 - 34 år	1	157	164	322
35 - 39 år	2	114	135	251
40 - 44 år	4	101	115	220
45 - 49 år	3	121	124	248
50 - 54 år	4	96	132	232
55 - 59 år	3	109	65	177
60 - 64 år	2	44	45	91
65 + år	11	72	22	105
Alder uoplyst		25	29	54
I alt	32	1.338	1.398	2.768

Tabel 6 viser det samlede antal anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 fordelt på aldersgrupper for henholdsvis dødsulykker, alvorlige arbejdsulykker og øvrige ulykker.

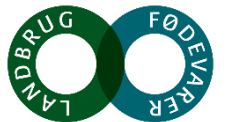
For næsten 40 % af ulykkerne er skadelidte mellem 18 og 29 år. Aldersgruppen 18-24 år alene udgør 25 % af ulykkerne.

En tredjedel af dødsulykkerne vedrører personer over 65 år.

Ulykke Fritrækning

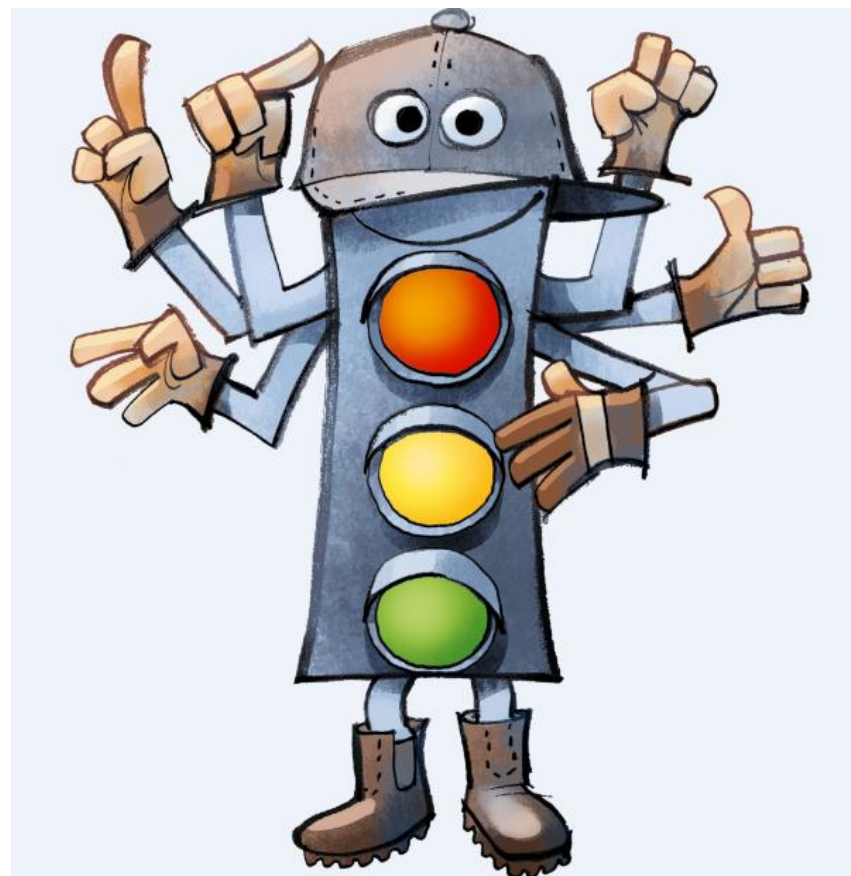

SEGES

Stop op...når du ...

- Før en opgave skal udføres så stop lige op og tænk, bare lige få sekunder
- **STOP** – Hvad er det værste der kan ske?
- **TÆNK** – Har jeg det, jeg har brug for?
- **ARBEJD** – Skaf det der er brug for og start opgaven

SPOT en fare...risikovurdering

Ved planlægning af arbejdsopgaver, er det vigtigt du tænker over:

- Er det en ny opgave vi aldrig har udført før?
- Er det en ny eller uerfaren medarbejder der skal udføre opgaven?
- Skal nye rutiner implementeres?
- Er der andre der er ved at udføre en opgave, et andet sted, der påvirker det jeg skal i gang med?
- Har vi haft en nærved ulykke, eller ulykke ved denne type opgave før?

Konkret kan du stille dig selv følgende spørgsmål

Kan du:

- Falde ned eller falde over noget?
- Komme i klemme?
- Blive kørt over?
- Blive bidt/sparket?
- Få noget i øjnene/på huden? (fx kemi/varm væske)
- Indånde støv/skidt/gas?
- Falde igennem noget? (Fx tag, overdækning, korn i silo)
- Udføre opgaven et mere sikkert sted?

Er materiellet:

- I stykker?
- Velegnet til opgaven?
- Vedligeholdt?
- Nyt eller ukendt?

Er der behov for:

- Tekniske hjælpemidler?
- Værnemidler til støj, støv, kemi mv.?
- Hjælpere med andre kompetencer?
- Mere mandskab?
- Specielt arbejdstøj?

Bruges nødvendig tid på:

- Planlægning?
- Instruktion?
- Tilsyn?
- Vedligehold/eftersyn?

Er der:

- Roterende dele?
- Skarpe genstande?
- Ting der kan falde ned over dig?
- For tunge løft?
- Brandfare?
- Eksplosionsfare, støv og gas?
- Høje lyde?
- Slukket på hovedafbryderen? (eller kun for dele af anlægget)
- Vejrlig der kan påvirke opgaven?

SEGES

Hvordan siger man fra?

- Eksempel

Spørg!

- Om opgaver og ansvar
- Arbejdstider i sæsonerne
- Forventninger og ansvar
- Weekend, ferie, helligdage
- Lillebrors konfirmation, tanta Oda's fødselsdag
- Rutiner
- Prioritering af sikkerhed

Hvordan siger jeg fra?

- Fortæl arbejdsgiver i god tid hvornår du ønsker ferie eller ekstraordinært fri
- Hold fast i at du har fri. Lad dig ikke overtale, hvis du skal noget vigtigt
- Husk det er en arbejdsplads, hvor uplanlagte opgaver let kan forekomme
- Hvis man er ansat i marken, kan man normalt ikke forvente at holde ferie i høst og andre sæsoner – men det har du jo afklaret i jobsamtalen 😊
- Husk dit arbejde ikke er alt

Spørg også om

- Hvorfor er stillingen ledig?
- Hvad er de største udfordringer i stillingen?
- Hvordan er omgangstonen?
- Hvem er de andre jeg skal arbejde sammen med?
- Hvad sætter I pris på hos en medarbejder?